

6. I bemærkningerne til § 10 i ægteskabslovsforslaget er det bl. a. anført, at justitsministeriet kan tiltræde, at der som påpeget af statens åndssvageforsorg savnes tilstrækkelig viden om de problemer, der er forbundet med åndssvages indgåelse af ægteskab. Under hensyn hertil agter man i samarbejde med bl. a. statens åndssvageforsorg at søge iværksat en undersøgelse til belysning af, i hvilket omfang de sociale og eugeniske hensyn, der ligger til grund for ægteskabslovens § 10, kan begrunde, at bestemmelsen på længere sigt opretholdes efter den udvikling, der er sket med hensyn til behandlingen af de åndssvage og deres stilling i samfundet.

7. Justitsministeriet har nu efter forhandling med bl. a. statens åndssvageforsorg ved skrivelse af 9. december 1968 nedsat et udvalg, hvis opgave det er at overveje, i hvilket omfang adgangen for sindssyge og åndssvage til at indgå ægteskab fortsat bør være betinget af særlig tilladelse.

8. Det er klart, at det af folketingsudvalget rejste spørgsmål indgår i udvalgets kommissorium, og at udvalget derfor må søge tilvejebragt det fornødne grundlag for en vurdering af, om man, hvis kravet om tilladelse til indgåelse af ægteskab skal opretholdes, bør vælge en anden afgrænsning af åndssvaghedsbegrebet end den hidtil anvendte eller begrænse forbuddet til at omfatte visse grupper af åndssvage.

Et sådant grundlag foreligger ikke i dag, og det ville i øvrigt efter justitsministeriets opfattelse ikke være rigtigt ved en ændring af afgrænsningen af åndssvaghedsbegrebet at foregribe udvalgets overvejelse af dette spørgsmål, som er uden forbindelse med den nu foreslåede ophævelse af andre af de i 1938 gennemførte medicinske ægteskabshindringer, som i praksis ikke spiller nogen nævneværdig rolle.

Spørgsmål 2:

Kan der formuleres en definition af begrebet „sindssyg“ i lovforslagets § 10?

Svar:

1. Efter den gældende ægteskabslov § 10 må bl. a. den, som er sindssyg, ikke indgå ægteskab uden justitsministeriets tilladelse.

2. Om praksis oplyses det i betænkningen

om ændring af § 10 i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning (nr. 263/1960), s. 12, på grundlag af en gennemgang af ansøgninger modtaget i årene 1950-1955 (15 tilladelser og 3 afslag), at ansøgerne fortrinsvis er personer, der lider af sværere langvarige sindssygdomme, som har givet anledning til indlæggelse på sindssygehospital, ofte således at sindssygdommen er kombineret med psykopatiske karaktertræk.

En i justitsministeriet foretaget gennemgang af de ansøgninger, der er modtaget i tiden 1. januar 1965-1. november 1968 (13 ansøgninger), viser, at også disse sager angår personer, som lider af sværere langvarige sindssygdomme, som har givet anledning til indlæggelse på statshospital. I 9 af sagerne er der meddelt tilladelse til ægteskab, og 4 sager er resulteret i afslag.

3. I familieretskommissionens betænkning, 1913, anføres bl. a. s. 61-62, at der i Danmark ikke kendes anden afgrænsning af begrebet sindssygdom end den til enhver tid herskende lægevidenskabelige opfattelse.

4. I betænkningen om ændring af § 10 i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning (nr. 263/1960) anføres det i de principielle betragtninger, der er aftrykt i ægteskabsudvalgets betænkning II, s. 146-51, bl. a., s. 147, at udvalget ikke har ment det hensigtsmæssigt at undtage visse lettere grader af sindssygdomme fra forbuddet, dels under hensyn til de lovtekniske vanskeligheder, der ville være forbundet hermed, dels og især under hensyn til, at de lettere tilfælde af sindssygdom ikke har spillet nogen praktisk rolle, idet disse simpelt hen ikke erkendes af de bevisprøvende myndigheder. Udvalget anfører, at det efter de hidtidige erfaringer kun er de sværeste sindssygdomsformer, som kommer til myndighedernes kundskab, og at der herefter ikke synes at være tungtvejende grunde til at stille forslag om en mere nuanceret affattelse; der kan ganske vist rejses rent teoretiske indvendinger mod at affatte loven således, at den omfatter flere tilfælde end tilsigtet, men hensynet til lovens praktiske anvendelighed må efter udvalgets opfattelse gå forud.

5. Ægteskabsudvalget sluttede sig ifølge betænkning II, s. 34, i det væsentlige til de af det særlige udvalg fremførte synspunkter, og henviste i det hele til udvalgets betænkning. Man var dog noget betænkkelig ved at